

ра Гончара на базі Мистецького арсеналу; музейні години у Мамаєвій Слободі – Козацьке селище, Національному музеї українського народного декоративного мистецтва; студентські творчі майстерні на базі різних соціальних інститутів; форми створення дизайну середовища освітнього простору: створення інсталяцій «Великоднє дерево», створення експозиції «Новорічні мрії», організація фото-зон до календарних свят [1].

Висновки. Отже, виходячи з вище сказаного можна зробити наступні висновки проблема формування художньо-естетичної культури студентів педа-

гогічних університетів у процесі декоративно-прикладної діяльності не вичерпується проведенням дисертаційним дослідженням. Перспективними напрямками дослідження порушеної проблеми можуть стати: виявлення педагогічних умов організації позанавчальної соціально-виховної роботи з розвитку художньо-естетичної культури студентів; обґрунтування змісту та форм підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва для освітньої сфери; виявлення чинників формування художньо-естетичної культури студентів різних спеціальностей.

Список використаної літератури

1. Бованенко О.О. Змістовно-технологічне забезпечення формування художньо-естетичної культури студентів педагогічних університетів у процесі декоративно-прикладної діяльності: метод. реком. для викладачів, студентів педагогічних університетів, соціальних працівників, соціальних педагогів, організаторів соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю. За заг. ред. Р.Х. Вайноли. Київ-Дніпро. Вид-во «Літограф». 2018. 72 с.
2. Vainola R., Bovanenko O. Decorative and craft activities as one of the factor in forming artistic and aesthetic culture in students of pedagogical universities [Декоративно-прикладна діяльність як чинник формування художньо-естетичної культури студентів педагогічних університетів]. Intellectual Archive. Toronto. Shiny Word. Corp. Canada. 2018. May/June. Vol. 7. No. 3. PP. 55-63.
3. Вайнола Р.Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика. Навчальний посібник. За ред проф. С.О.Сисоєвої. Київ. НПУ імені М.П. Драгоманова. 2008. 188 с.
4. Осьмак Т.В. Формування полікультурності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів засобами декоративно-прикладного мистецтва народів світу. Дисертація канд. пед. наук: 13.00.07. Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ. 2012. 190 с.
5. Фірсова Л.С. Декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування естетичної культури дорослих. Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. 2010. С.104 -109.

Булєза Богдана Ярославівна

аспірант

кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м.Ужгород, Україна

bulezabj@gmail.com

НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОСОБАМ З АДИКТИВНОЮ ПОВЕДІНКОЮ

Професійна діяльність соціального працівника передбачає надання послуг різним групам клієнтів, в тому числі, схильним до адиктивної поведінки (алкоголізм, токсикоманія, наркоманія тощо). Особливо небезпечним є поширення наркоманії серед неповнолітніх осіб, яке спостерігається останнім часом в Україні. Зазвичай, з кожних 3 осіб-наркоманів, які перебувають на лікуванні, хворобу вдається призупинити тільки в одного, а приблизно третина з тих, які проходили лікування, змушені лікуватися повторно, оскільки кількість рецидивів у наркоманів дуже висока. Якщо порівнювати рівень розповсюдженості наркоманії серед неповнолітніх з рівнем алкоголізації, то на сьогоднішній день наркоманія посідає перше місце за швидкістю розповсюдження. Ще кілька десятиріч тому в країні зустрічалися окремі випадки наркоманії, але зараз це явище стає все більш звичним.

Наркоманія – це хворобливий стан, зумовлений хронічною інтоксикацією внаслідок зловживання

наркотичними засобами, який характеризується психічною і фізичною залежністю, потребою в повторному багаторазовому вживанні психоактивних засобів [1, с.151]. Прийом наркотиків спричиняє зміну функціонування організму в цілому, серйозно ускладнює діяльність внутрішніх органів, центральної і вегетативної нервової системи.

Безперечно, особи, схильні до наркоманії, потребують допомоги.

Чільне місце в роботі з неповнолітніми, схильними до вживання наркотиків, посідає профілактична робота. Відомі три види профілактики (первинна, спрямована на попередження адиктивної поведінки підлітків, вторинна – на попередження рецидивів, третинна – на реабілітацію в важких випадках рецидивів) не втратили свого значення сьогодні, проте вимагають уточнення, деталізації. Так, сьогодні розроблений робочий варіант методики первинної профілактики наркоманії в молодіжному середовищі, який включає в себе два компоненти : активно фор-

муючий і соціально-діагностичний. Перший орієнтований на зміну ставлення до наркотиків і побудований на описі реальних життєвих ситуацій наркоманів, їх життєвого шляху в цілому, аналізі помилок, які привели їх до узалежнення. При розробці цього компоненту враховані всі соціально-психологічні особливості підліткового віку і на цій основі сформульовані відповідні вимоги до процедури профілактики. Крім інформаційного впливу на підлітків, активно-формулюючий компонент включає спеціальні рольові ігри, спрямовані на вироблення певних схем поведінки і формування негативних установок стосовно вживання наркотиків та інших психоактивних речовин. Діагностичний компонент призначений для діагностики первинної наркотичної ситуації серед молоді і оцінки ефективності впливів.

Практична профілактично-реабілітаційна робота з неповнолітніми, схильними до вживання психоактивних речовин, проводиться сьогодні також в спеціалізованих медико-психосоціальних центрах, які в багатьох країнах є самостійними, або ж в центрах медико-психологічної допомоги для дітей і підлітків, які створюються при наркологічних диспансерах і навіть на базі навчальних закладів (шкіл, училищ, коледжів).

Важливим завданням таких відділень є надання діагностичної і психокорекційної допомоги дітям, підліткам та їх сім'ям; виявлення джерел і причин соціальної дезадаптації неповнолітніх, вживання ними психоактивних речовин; профілактична робота з попередження алкоголізму і наркоманії серед дітей і підлітків.

Діяльність відділень передбачає також розробку і реалізацію індивідуальних програм соціальної

реабілітації неповнолітніх, які включають професійно-трудовий, навчально-пізнавальний, соціокультурний, фізкультурно-оздоровчий та інші компоненти; підготовку рекомендацій і здійснення взаємодії з сім'ями неповнолітніх для забезпечення безперервності корекційно-реабілітаційних заходів в домашніх умовах; взаємодію з відповідними відомствами та організаціями у вирішенні подальшої долі неповнолітніх.

При проведенні профілактики необхідно враховувати, що формування індивідуальних установок стосовно вживання наркотиків відбувається з дитинства. Тому дуже багато залежить від сім'ї, яка є основним інститутом соціалізації дитини. Профілактика наркоманії в сім'ї повинна базуватися на знанні батьками факторів ризику розвитку наркоманії, її причин. Вона передбачає уміння батьків дати переконливі і вичерпні відповіді дітям на питання, які у них можуть виникнути стосовно наркотиків.

На жаль, сьогодні далеко не всі батьки готові до цього, тому вчені наголошують на доцільності впровадження в країні батьківського всеобучу з питань профілактики наркоманії та алкоголізму серед молоді.

Профілактичну спрямованість повинні мати всі предмети шкільної програми з метою сформувати в учнів механізми самозахисту, «внутрішнього вартового». Інформація, яка пропонується підліткам в процесі профілактичної роботи повинна, бути об'єктивною, правдивою, але разом з тим достатньо переконливою, щоб довести реальну загрозу життю молодих людей внаслідок вживання ними наркотиків.

Список використаної літератури

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг.ред. І.Д.Звереві. Київ, Сімферополь : Універсум, 2013. 536 с.

Вайнола Ренате Хейкїївна

доктор педагогічних наук, професор
кафедра соціальної педагогіки

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

м.Київ, Україна

vainola@ukr.net

ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Вступ. Інтеграція України до європейського та світового співтовариства ставить нові вимоги до формування й розвитку інноваційності як особистісного утворення, що є необхідною умовою досягнення успіху на цьому шляху. За таких умов обдарованість і розвиток інноваційного потенціалу виступають умовою перетворення, оновлення і гармонійного розвитку нашої держави. Саме тому в сучасній теорії та практиці соціальної роботи особливої значущості набуває проблема підтримки інновацій, створення середовища сприятливого для розвитку інноваційного

потенціалу особистості з високим рівнем сформованості творчих здібностей, здатної до самостійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. У сучасній практиці соціальної роботи набуває актуалізації завдання реалізації принципів гуманізації, демократизації, диференціації та індивідуалізації соціальної роботи, що передбачає зміни не лише самого образу та іміджу соціальної роботи, а також формування нових засад розвитку інноваційного потенціалу особистості соціального працівника.